

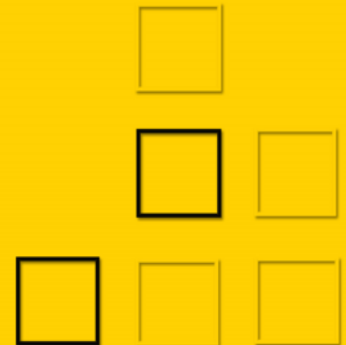
USAID | **УКРАЇНА**
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ІБСЕД ІНСТИТУТ БЮДЖЕТУ ТА
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Пропозиції до проекту Положення про запровадження бюджетування за участі громадськості “Бюджет участі” у місті Києві

22 вересня 2016 р.

Бюджет участі (БУ) – розподіл жителями м. Києва частини міського бюджету шляхом подання ініціативних проектів розвитку, спрямованих на вирішення пріоритетних проблем міста, через процедуру відкритого голосування.

Демократія

Прозорість

Освіта

Ефективність

Справедли
вість

Спільнота

Довіра до
влади

Громадський
контроль

Основні Світові стандарти бюджету участі (БУ)

- ✓ Чітке визначення суми коштів, виділених з загального бюджету на БУ
- ✓ Надання мешканцям гарантій, що вибрані ними проекти обов'язково будуть реалізовані
- ✓ Циклічний і повторюваний характер процесу
- ✓ Визначення основних положень та принципів процесу за участю мешканців, врахування місцевої специфіки
- ✓ Оцінювання БУ повинно відбуватись щороку
- ✓ Необхідно створити простір/площадку для проведення дискусій між мешканцями
- ✓ Мешканці повинні знати про можливість отримання підтримки, якщо це пов'язано з їхньою участю в процесі БУ
- ✓ Не дозволяється вносити зміни в пропозиції мешканців без попереднього узгодження з останніми
- ✓ Адміністрація оцінює пропозиції мешканців з точки зору можливості їх подальшої реалізації та відповідності чинному законодавству, а не з точки зору їхньої "привабливості"

Виникнення ідеї та її поширення

1989-1997 – виникнення і тестування моделі бюджету участі в місті Порту Алегрі та інших містах в Бразилії

1997-2000 – поширення ідеї партиципаторного бюджету в Латинській Америці

з **2000** – Північна Америка, Європа, Африка, Азія та Австралії. Такий спосіб залучення мешканців стає повсюдним. Понад 1,5 тис. міст

з **2011** – в Польщі (більше 100 міст)

Досвід бюджетування за участі громадян в містах України

М. ЧЕРКАСИ

Громадський бюджет

обсяг коштів – 5 млн.грн. (2016р.)
фінансує проекти 100% бюджет
мах вартість проекту – 1 млн.грн.
голосування: електронне та паперове
зараховано: 5 тис. голосів (2015р.)
6 переможців

М. ЧЕРНІГІВ

Бюджет участі

обсяг коштів – 4,8 млн.грн. (2016р.)
фінансує проекти 100% бюджет
мах вартість: капітальних проектів –
1,2 млн.грн., поточних – 380 тис.грн.
голосування: паперове
зараховано: 7 тис. голосів (2015р.)
17 переможців: 13 поточних + 4
капітальних

М. ЛУЦЬК

Ініціативи жителів міста

обсяг коштів – 0,5 млн.грн. (2016р.)
співвфінансування: бюджет 90%,
10% - автор
мах вартість проекту – 50 тис.грн.
голосування - електронне
зараховано: 14,6 тис. голосів
12 переможців

2016 рік

Партнери ІБСЕД

Львів, Чернівці, Рівне,
Хмельницький, Краматорськ,
Бердянськ, Мелітополь, Ромни,
Охтирка, Житомир, Баранівка,
Жовті Води, Вільногірськ,
Тернопіль

ЕТАПИ БЮДЖЕТУ УЧАСТІ

1

- затвердження параметрів БУ (1 + 2 роки)

2

- подання проектів

3

- оцінка і прийняття проектів для голосування

4

- голосування за проекти

5

- визначення проектів-переможців;

6

- реалізація проектів-переможців

7

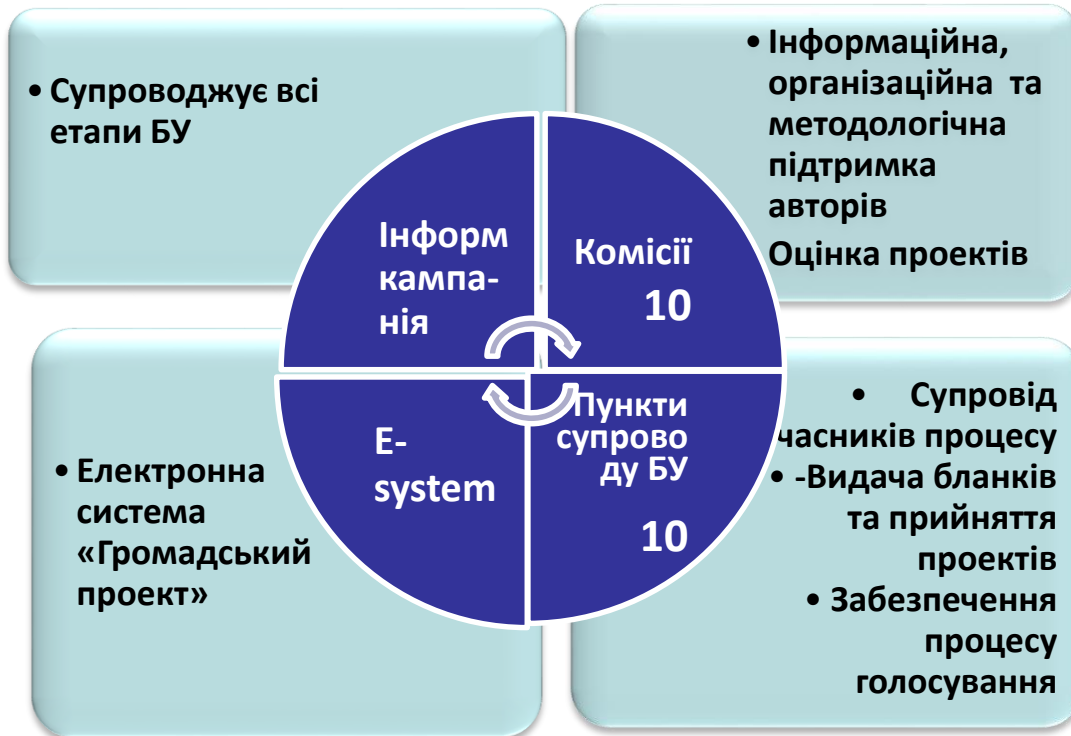
- звітування та оцінка результатів

РОЗПОРЯДЖЕННЯ КМДА від 15.09.2016 № 856
«Про затвердження положення про громадський бюджет (бюджет участі) м. Києва»

- 1. Затверджено Положення про БУ**
- 2. Затверджено Параметри БУ**
- 3. Доручено департаменту фінансів при складанні проекту бюджету передбачити фінансування проектів-переможців**
- 4. Доручено головам РДА:**
 - затвердити склад Комісії
 - затвердити місцезнаходження пунктів супроводу та графік роботи
 - забезпечити інформування населення
- 5. Департаменту суспільних комунікацій КМДА забезпечити висвітлення БУ у ЗМІ**

Організаційно-технічне забезпечення БУ

Київ

Варшава

Комісії з питань Бюджету участі

КИЇВ

- Створюються в кожному адмін. районі міста (10)
- Кількість: 6+5=11
- Представництво: 6 представників КМДА та 5 представників громадськості
- Керівні органи: голова, секретар(відповідальний за роботу з Е-системою)
- Засідання: за потребою
- Рішення: правомочне у разі присутності всіх членів від КМДА

ВАРШАВА

- Створена міським головою
- Робочі зустрічі групи відбувались з липня до жовтня 2012 року
- Склад: 6 мешканців, 5 представників ГО, 4-5 держслужбовців, представники фракцій, що входять до складу Ради мікрорайону (по 1 особі), до 5 представників Рад мікрорайонів, 1 представник від незалежних депутатів

Робота Комісії ВАРШАВИ в 2013 році

- **15 засідань**
- **60 годин роботи**
- **540 мешканців, що взяли участь в засіданнях**
- **Деякі заявки розглядались по декілька разів, заявники забрали лише невелику кількість заявок**

Нормативно-правове та організаційне забезпечення роботи комісії

- 1. Розпорядження РДА щодо створення та складу Комісії (персонального).**
- 2. Визначення секретаря Комісії-відповідального за роботу з Е-системою.**
- 3. Положення про Комісію та регламент її роботи:**
 - *засідання (відкриті/закриті);*
 - *повідомлення про засідання;*
 - *можливість залучати до роботи Комісії інших фахівців та експертів (без права голосу);*
 - *порядок передачі проектів відповідальному структурному підрозділу та результатів первинної оцінки членам Комісії;*
 - *протоколи (завантажуються в Е-систему),*
 - *взаємодія із пунктами супроводу*

Пункт супроводу

1. Інформаційний та методичний супровід учасників процесу
2. Видача бланків проекту
3. Прийняття проектів у паперовому вигляді
4. Ознайомлення мешканців із списком проектів, що прийняті до голосування
5. Забезпечення процесу голосування у паперовому вигляді
6. Внесення у Е-систему інформації із бюлетенів голосування у паперовому вигляді

Етап 1: Параметри Бюджету участі

затверджуються Київською міською радою щороку до 30 квітня

загальний обсяг
видатків БУ
(план + 2 роки)
50 млн.грн.

типи проектів
(спрямованість)
11 типів

max:
- тривалість 1 проекту
1 рік;
- вартість 1 проекту
1 млн.грн.

Кількість:

- підписів для подання автором проекту - **20** ;
- Комісій та їх територіальний поділ – **10 районних Комісій** ;
- пунктів супроводу БУ та їх територіальний поділ – **10 пунктів супроводу БУ**

Терміни:

- початку і завершення прийому проекту **22.09.-23.10.2016**
- завершення оцінки Комісіями **24.10.-30.10.2016**
- початку і завершення голосування за проекти **01.11.-09.11.2016**
- визначення проектів-переможців

Етап 2**2.1. Розробка проектів****Міська
рада**

- Встановлює вимоги
- Затверджує форму проекту (**додаток 1**):
- Інформація, категорія, локалізація, опис (короткий, повний), бюджет, підписи, відомості про автора)

Автор

- Готує проект
- Дотримується вимог Положення та форми проекту
- Бере участь у громадських обговореннях, ярмарках проектів тощо.
- Збирає підписи підтримки (20 підписів)

Комісія

- Діалог з громадськістю
- Підтримка авторів:
- Інформаційна
- Організаційна
- Методична
- Оцінка проектів

Етап 2**2.2. Подання проектів**

Вимоги до проектів

- проект відповідає нормам законодавства;
- усі обов'язкові поля встановленої форми заповнені;
- питання реалізації проекту знаходиться в межах компетенції Київської міської влади;
- реалізація проекту планується на землях територіальної громади міста Києва, на території будівель (приміщень) та об'єктів комунальної форми власності;
- термін реалізації проекту не перевищує 1 рік
- реалізація проекту не порушує прав інших осіб, прав інтелектуальної власності;
- бюджет проекту включає усі витрати (розробка проектної документації; закупівля сировини, матеріалів, комплектуючих і т.п.);
- співфінансування проекту (70% : 30 %) на території або об'єктах, що перебувають у власності ОСББ

Етап 3 Оцінка і прийняття проектів для голосування

3.1. Попередня оцінка

Суб'єкт	Відповідальний структурний підрозділ РДА (особа в Пункті супроводу)
Мета	Перевірка проектів за формальною ознакою відповідності вимогам
Результат	<ul style="list-style-type: none"> Відхилено (протягом 2 днів) проекти, що не відповідають нормам Конституції України, законодавства, моралі, цензури
	<ul style="list-style-type: none"> Відібрано проекти, що надаються для оцінки Комісіями
	<ul style="list-style-type: none"> Попередньо відібрані проекти: <ul style="list-style-type: none"> - відображаються в Е-системі
	<ul style="list-style-type: none"> - направляються до відповідних профільних структурних підрозділів (Додаток 2)
	<ul style="list-style-type: none"> - передаються членам Комісії звіт про оцінку

Етап 3 Оцінка і прийняття проектів для голосування

3.2. Оцінка Комісією

Оцінка Комісією

- Розглядає вдіхилені на першому етапі оцінки проекти
- Приймає рішення щодо об'єднання схожих проектів
- Зміни вносяться лише за згодою авторів
- **ВІДМОВА:**
 - автор проекту надав неправдиві відомості про себе;
 - проект суперечить законодавству України;
 - у рамках проекту передбачається виключно розробка проектно-кошторисної документації;
 - проект має незавершений характер;
 - проект суперечить діючим програмам розвитку міста або дублює завдання, які передбачені цими програмами і плануються для реалізації на відповідний бюджетний рік;
 - реалізація проекту планується на землях або об'єктах приватної форми власності;
 - у рамках проекту передбачено витрати на утримання та обслуговування у сумі, що перевищує вартість реалізації проекту

Етап 4 Голосування за проекти

Здійснюється шляхом заповнення бланку (Додаток 4) в електронному (в Е-системі) або паперовому виді (у Пункті супроводу)

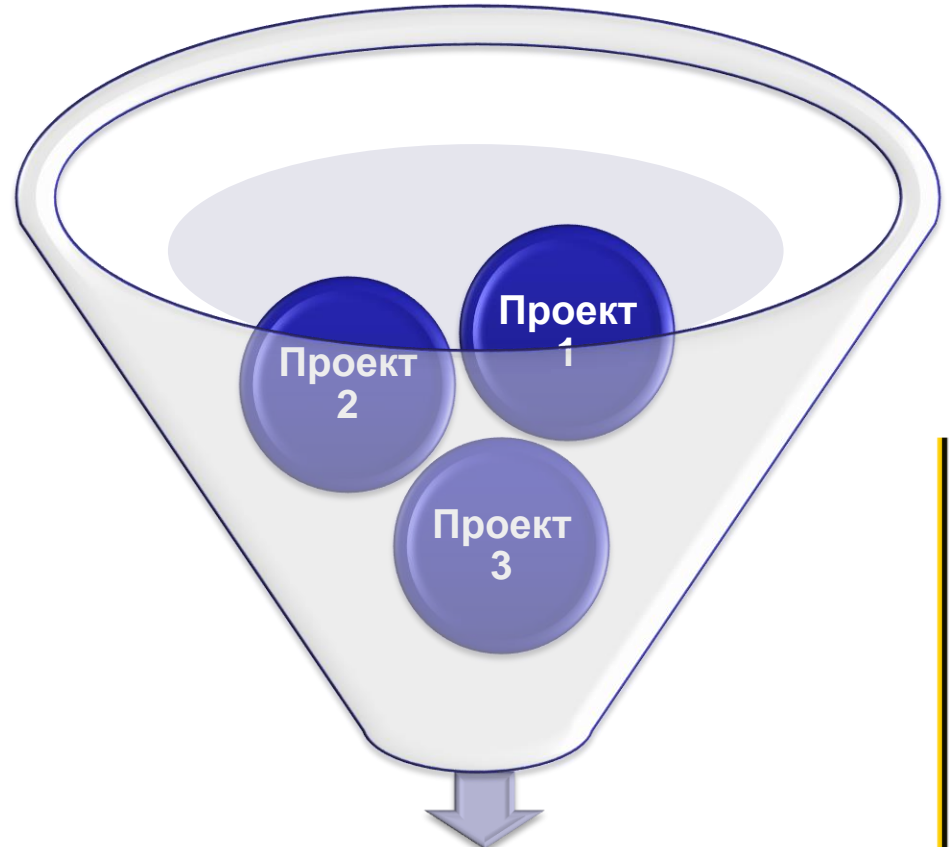
1 особа - не більше 5 проектів

Триває не менше 15 днів

Голоси, подані на паперових бланках вносяться до Е-системи відповідальним підрозділом у день отримання бланків

Етап 5 Визначення проектів-переможців

- Останній за рейтингом проект, що виходить за рамки обсягу БУ не включається до списку проектів-переможців
- Протягом 5 робочих днів після закінчення голосування список проектів-переможців:
 - передається профільним структурним підрозділам;
 - оприлюднюється на офіційному веб-сайті Київської міської ради разом із загальним звітом за результатами конкурсу проектів

**Проекти-переможці
визначаються Е-системою
автоматично за сумою балів**

Досвід Польщі 2014 рік

Надійшло 2236 проектів

- Після перевірки позитивну оцінку отримало 1485 проектів – 65%

- *Найчастіші помилки:*

- відсутність підписів
- відсутність необхідних даних особи
- проект не відповідає завданням мікрорайону
- відсутність згоди всіх розпорядників або ділянка не належить столичному місту Варшаві
- терміни реалізації проекту перевищують бюджетний 2015 рік;
- суперечить окремим положенням діючого законодавства

Проголосувало 174 834 осіб

- Було отримано 267 475 заповнених бланків для голосування, з яких 71% було відправлено через інтернет

- 23 843 бланки (8,88%) було визнано недійсними

- Для реалізації було вибрано 65 проектів, з яких

- 58 місцевого характеру
- 7 загальноміського характеру
- Загальна сума вибраних проектів становить 39 993 577,89 PLN

Етап 6 Реалізація проектів-переможців

Відповідальні головні розпорядники коштів бюджету міста включають показники та іншу інформацію щодо проектів-переможців до відповідних бюджетних запитів

Департамент фінансів – включає до проекту бюджету міста Києва на плановий рік та документів, що до нього додаються.

Після затвердження в установленому порядку бюджету міста Києва, відповідальні структурні підрозділи забезпечують реалізацію проектів відповідно до законодавства

Етап 7

Звітування та оцінка результатів реалізації проектів

Звіти:

1. Узагальнений про стан реалізації проектів (Додаток 5):

оперативний щоквартальний звіт – до 20 числа місяця, наступного за звітним

річний звіт за підсумками року – до 31 січня року, наступного за звітним

2. Про реалізацію кожного проекту БУ - на 30 день після завершення реалізації проекту

Звіти оприлюднюються у Е- системі та на офіційному веб-сайті Київської міської ради протягом п'яти робочих днів з дня їх підготовки

Дякуємо за увагу!

ІНСТИТУТ БЮДЖЕТУ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

**вул. Борисоглібська 15-В, 2 поверх,
м. Київ, 04070, Україна**

**тел. (044) 353-58-68, 492-97-80, 492-97-81
факс (044) 492-97-83**

www.ibser.org.ua